

Podplukovník děl. Josef Větrovec:

K článku „Oddíl v obraně.“

K článku „Oddíl v obraně“ (DR. 1933, čís. 6) mám několik poznámek o tom, jak zlepšit činnost velitele oddílu.

Domnívám se, že v popsáném případě by se byl velitel oddílu dověděl již dříve, kde bude oddíl ubytován a že tedy měl ubytování již dříve připravit, jak to nařizuje Polní řád. Rozhodně považuji za nesprávné nechat celý oddíl odpočívat, když měl nařízeno jej ubytovat, a odjeti s veliteli baterií a průzkumnými orgány na průzkum. Velitele bojového trénu vzal s sebou, což považuji za zbytečné. Teprve ve 12 hod. 30 min. na kotě 327 vydává velitel oddílu rozkaz pro ubytování oddílu v Daskabátu a pověřuje provedením velitele 8. baterie. Zatím mohl být oddíl již ubytován. Třebaže měl oddíl za sebou pochod jen 15 km, je třeba, abychom podle možnosti poskytli mužstvu a koním co nejvíce pohodlí a odpočinku, abychom včas potřeby mohli od nich žádat maximum výkonu. Chybí tu rozkazy pro zásobování a stravování. To všechno mohlo být nařízeno v Daskabátu. Ve 12 hod. 30 min. nařizuje velitel oddílu také veliteli 9. baterie, aby přemístil ihned baterii s kuchyňským trémem do Tršic přes Kocourovce—Doloplazy. Tato baterie byla potom ubytována v Tršicích, ačkoliv bylo nařízeno velitelem skupiny ubytovati celý oddíl v Daskabátě. Nebylo by lépe poslat tuto baterii až před večerem za soumraku i když předpokládáme slabou činnost nepřátelského letectva? Vždyť i pěchota má obsadit své posice teprve k večeru! Před-sunuté palebné postavení prozkoumal velitel baterie se svými orgány a vrátil se do Daskabátu. Úprava postavení provede se až večer. Je to před-sunuté postavení, které se nebude zvlášť budovat, zvláště když přední strážé nemají úkolu klásti odpor.

Průzkum: Z rozkazu velitele skupiny a z letmého pohledu na mapu viděl velitel oddílu, že oddíl je již vlastně v prostoru palebných postavení, že pozorovatelný jsou asi 2 km vpředu a že tudíž nebude třeba jezdit daleko na průzkum. Oddíl může zajet do palebných postavení buď 1. května večer nebo až 2. května k ránu. Volba postavení a pozorovatelem bude záviset v nemalé míře na rozmístění a požadavcích pěchoty. Abych mohl na př. účinně střílet palebnou přehradu, musím napřed vědět, kde bude, abych podle toho vyhledal postavení, ze kterých do tohoto prostoru mohu dobře působit, a pozorovatelný, z nichž tam je dobře vidět. Abych zjednodušil spojení a spolupráci s pěchotou, budu se snažit voliti pozorovatelný v blízkosti příslušných velitelů pěchoty.

Velitel oddílu se nedověděl z rozkazu velitele skupiny ničeho podrobného o budoucí obranné sestavě a úkolech pěchoty. Na jeho místě bych proto vydal nejdříve rozkazy pro ubytování a stravování oddílu, přidělil bych zatím velitelům baterií zhruba prostory pro palebná postavení v prostoru Daskabát, nařídil bych velitelům baterií, aby v určitou dobu přijeli s průzkumnými orgány skryté na kotu 327 k pomníku. Tam bych poslal přímo orientačního důstojníka, aby se orientoval. Určil bych svého zástupce a odjel bych s pobočníkem, styčným a spojovacím důstojníkem do Doloplaz, kde bych vyhledal velitele pluku nebo jeho zástupce nebo vůbec někoho, kdo mi řekne, kde velitel pluku je. Snad by se mi podařilo vyhledati ho v terénu a dovědět se více o rozmístění a požadavcích pěchoty. Potom bych odjel na kotu 327, kde mne orien-

tuje orientační důstojník. Do příchodu velitelů baterií orientují se sám dobře v terénu i o rozmístění pěchoty (dověděl-li jsem se něco) a o možných pozorovatelnách pro oddíl. Rád bych vyhledal pozorovatelný tak, abych sám měl pozorovatelnu poblíž pozorovatelný velitele pěšího pluku, u sebe bych si nechal jednoho velitele baterie, druhého velitele baterie bych měl rád v blízkosti velitele západního SO., třetího velitele baterie poblíže velitele východního SO. Podle toho bych přidělil bateriím pásma pro pozorování a pro palby na cíle pomíjivé. Nakupiti všechny pozorovatelný na kotu 327 mohlo by býti nebezpečné, i když jsou určité vzdálenosti jednotlivých pozorovatelů. Protože těžiště obrany pluku je na západě, přidělil bych jedné baterii západní SO., druhé východní SO. a třetí baterii, mající pozorovatelnu u mne, obě SO.

Zatím by přijeli velitelé baterií. Orientoval bych je v terénu o situaci, pokud bych ji sám znal, a vydal bych velitelům baterií a svým orgánům příslušné rozkazy. Jako společný hlavní bod pro oddíl neurčoval bych boží muka, která mohou býti jedním zásahem smetena, ale nějaký jiný význačný bod, který se tak snadno nezničí a je také na mapě (vidlice cest a pod.). Potom určím vztahné body, rozdělím úkoly a organisují pozorování.

Úkoly, přidělené bateriím, vyžadují velké pohyblivosti baterií, která v daném terénu není dostatečně zaručena. Předsunutá baterie má ustoupiti zároveň s PS. nebo krátce po jejich ústupu. Vzdálenost PS. od hlavního postavení je 3 km. PS. nemají za úkol klásti odpor! Vzdálenost předsunutého a hlavního palebného postavení 9. baterie je přes 5 km. Baterie se bude přemísťovat skoro určitě ve dne terénem velmi těžko sjízdným. Záleželo by na okolnostech a rychlosti postupu útočníka, měla-li by baterie dosti času, aby mohla včas zahájit hlavní palebnou přehradu. Při tom se ještě spoléháme na jednoduchou střeleckou linku velitele baterie, která je 4 km dlouhá! Další zajímavou otázkou je, budou-li mítí zadní baterie dosti času, aby se zastřílely do hlavního směru oddílu, když jižně od hlavního bodu oddílu má pozorovatelnu velitel předsunuté baterie. Koordinace střelby v oddílu a zlepšování prvků ostatních baterií podle vystřelených prvků jedné baterie nesmí nás sváděti k tomu, abychom nechali střílet pouze jednu baterii a poskytli tak útočníkovi možnost zjistiti baterii zvukoměrně.

Podařilo-li by se útočníkovi vniknouti na některém místě do hlavní posice až po střední pásmo, musí zase rychle ustupovat 7. baterie, která má býti připravena k palbě, kdyby nepřítel pronikl až do záchytného pásma. Vzdálenost zadního postavení je 3 km, cesta špatná, stoupání. Vidíme, že velitel oddílu má vlastně pouze jednu baterii, která nemění palebné postavení, zatím co 2 baterie jsou na pohybu v době velmi kritické pro obranné postavení. Konečně rozpoznat pravý okamžik, kdy nepřítel vnikne do středního pásma, bude zpravidla ve skutečnosti velmi těžké. Nepřátelskému útoku na obranné postavení bude předcházeti vždy velmi silná dělostřelecká a snad i letecká příprava a nebude tedy jistě mnoho vidět v kouři a prachu bojiště. Zde bude vše záviset na organizaci pozorování a spojení. I z psychologického stanoviska vzato, bude to působit demoralisujícím dojmem na zadní baterie, uvidí-li kolem sebe ujíždět zpět přední baterii v době velmi těžké. Vím, že obrana nesmí býti ztrnulá, že má býti pružná, že je třeba určitých

pohybů, ale musí se dobře umět počítat s časem a překážkami, aby to nebylo na újmu hlavních paleb, které mají v obraně rozhodující význam.

Veliteli předsunuté baterie bych natolik důvěřoval, že bych mu svěřil samotnému průzkum předsunutého palebného postavení v udaném prostoru, neměl-li bych dostatek času. Bylo by vůbec třeba, aby se velitelům baterií ponechalo více samostatnosti jak ve smyslu taktickém, tak i střelecko-technickém. Ve znamení strohé centralisace velitel oddílů provádí průzkum palebných postavení a pozorovaten, velitel oddílu má střílet a připravit všechno pro velitele baterií a na vlastní, především taktické povinnosti mu zbude velmi málo času, zatím co velitel baterie by pomalu dělal jen to, co mu velitel oddílu připraví a nařídí. Velitelé baterií jsou již starší, zkušenější důstojníci, absolventi školy pro velitele baterií a musíme jim natolik důvěřovat, abychom jim mohli svěřit průzkum postavení a pozorovaten v udaném prostoru (D-VII-1, čl. 651). Za méně příznivých podmínek musí totéž dokázati i mladý patrač! Velitel oddílu by se omezil pouze na kontrolu. Průzkum účelně rozdělený (dělba práce a hospodaření silami) mezi baterie a ostatní průzkumné orgány je mnohem rychlejší a nevzbudí ani tolik pozornosti, jako když za velitelem oddílu se táhne celá družina.

Velitel oddílu, ani velitel předsunuté baterie nepamatovali ve svých přípravných rozkazech na zajištění baterií proti útokům ze vzduchu, ani proti útokům pozemním, zejména rychlých obrněných vozidel; neurčili umístění kulometů, což je velmi důležité; v hlavních palebných postaveních nebylo pamatováno na průzkum záměnných postavení. (Viz D VIII-1, část VII, čl. 26.)

Velitel oddílu, nesetkal-li se ani v Doloplazích, ani v terénu s velitelem pěšího pluku, což je málo pravděpodobné, odjede potom k němu a domluví spolu podrobnosti, hlavně pokud se týče rozvrhu paleb. Potom bude mít ještě dosti času, aby doplnil, případně pozměnil vydané rozkazy a kontroloval nařízené práce.

Palby, které střílíme na cíle, které často sami nevidíme, ale jen podle svých úvah předpokládáme, musí býti bedlivě uváženy a musí býti v souladu s výsledky zpravodajství (bylo tu již několikrát zdůrazněno, že vybavení našeho dělostřelectva průzkumnými a zpravodajskými orgány a prostředky je nedostatečné), aby nebylo střelivo bez účinku vyplýváno. Sám jsem viděl ve válce několik případů, kdy celé dělostřelecké skupiny soustředily na delší dobu dělovou palbu na prostory, kde nebylo živé bytosti! Takového přepychu si u nás dovolit nemůžeme a nesmíme! Musíme vždy počítat s tím, že budeme mít málo dělostřelectva a ještě méně střeliva. A proto se musíme již v míru učit rozumně střelivem šetřit a účelně ho využít (platí i pro velitele pěchoty při vyžadování dělové palby).

V našem případě nechal velitel oddílu po domluvě s pěchotou připravit přehradné palby jen v západním SO. v šířce 600 m. V celé ostatní části obranného postavení v šířce 2.200 m nebyla připravena žádná přehradná palba, třebaže terén v této části je členitější, pro pěší zbraně je tam více hluchých prostorů a přirozených krytů (Tršice), proti kterým jsou pěší zbraně neúčinné. Je-li určeno Mezicestí jako těžké obrany, neznamená to ještě, že nepřítel musí útočit právě z Lipňan na Mezicestí i kdyby k tomu terén sebe více sváděl. Oddíl by mohl mít připravené udané palebné přehrady jako hlavní, ale kromě toho by mohl připravit

i vedlejší palebnou přehradu ve východním SO., kdyby nepřítel projevil tam svoje úsilí. Útok nepříteli bude jistě předcházeti mohutná dělostřelecká příprava, která může neutralisovat palebné zbraně pěchoty ve východním SO. a nepřítel by mohl tudy proniknout — třeba ve směru les Záles—Doloplazy, zatím co by oddíl střelil palebnou přehradu v západním SO.

Dělostřelectvo u nás a v cizině.

B.:

Nový anglický protiletadlový kanon.

Továrna Vickers-Armstrong sestrojila nový protiletadlový kanon ráže 75 mm, schopný též střelby na pozemní cíle. Při počáteční rychlosti 720 m bylo dosaženo dostřelu: horizontálně 13.900 m, vertikálně 9.230 m, střela váží 9 kg. Kanon má automatická mířidla, rychlost palby 30 ran za minutu (?). Obsluha čítá 10 mužů; přechod z pochodu do palebného postavení na místě trvá 2 minuty. Při pokusné střelbě bylo dosaženo velmi dobrých výsledků též proti cílům pohybujícím se rychlostí 290 km za hodinu.

(R. M. I., 1933, čís. 6.)

Pokusy s dopravou dělostřelectva automobily a letouny ve Spojených státech.

Doprava děl tažených automobily Ford a Chevrolet, opatřenými speciálními pásy na zadních kolech, byla vyzkoušena v r. 1933 u baterie 75mm polních kanonů. Při jízdách v různém terénu byla zjištěna velká taktická a strategická pohyblivost, takže tento materiál může tvořit součást hlavní zálohy dělostřelectva.

Ve zkouškách bude pokračováno s lehkými automobily a s vozidly obchodního typu, která bude možno ve válce rekvirovat. Budou zároveň prováděny srovnávací pokusy v rámci divisního dělostřelectva s bateriemi s koňským potahem a s bateriemi taženými auty, aby bylo možno posoudit vhodnost motorického tahu pro vyšší jednotky.

V prostoru panamského kanálu byl proveden pokus s transportem vzduchem oddílu horských 75mm kanonů o 3 bateriích — celkem 15 důstojníků, 60 mužů, 12 děl, munice a potřebný spojovací a optický materiál. Bombardovací letouny byly baterie převezeny na 30 mil, vyloženy a děla zatažena mužstvem do palebného postavení vzdáleného 400 m od místa přistání. Celá operace — od okamžiku vzletu letounů až po vypálení první rány v posici — trvala 30 minut. Po ukončení střelby byla děla dopravena týmiž letadly dalších 30 mil, zatažena do nového postavení a po střelbě odvezena automobily. Celý pokus trval 6 hodin, při čemž děla provedla střelbu z dvou palebných postavení, vzdálených od sebe 30 mil.

Byla dokázána možnost rychlého přesunu horských děl neadaptovanými velkými letouny; v dalším bude studována možnost dopravy 1 letounem celého děla s municí a se 7 muži obsluhy. Při prvním pokuse byli na 1 dělo jen 4 muži obsluhy a malý počet munice.

(R. M. I., roč. 1933, čís. 10.)